

- Omnian aikuisopisto, Pirjo Salervo

Raportti työelämäjaksolta Osakassa

Osallistuin työelämäjaksolle Osakassa 19.4.–26.4.2013. Tutustuin Hanako-hankkeen yhteistyökumppanin Ryusei Fukushikai organisaation toimipisteisiin ja osallistuin niiden toimintaan ohjelman puitteissa.

Tavoitteitani työelämäjaksolla olivat tutustua viriketoimintaan vanhusten toimipaikoissa sekä osallistua päiväkodin toimintaan. Minua oli pyydetty etukäteen pitämään mediakasvatusta lapsille päiväkodissa. Valmistin englanninkielisen materiaalin mediakasvatuksesta päiväkotiin.

Pidin puheenvuoron Hanako-seminaarissa 22.4.2013 ja aiheenani oli mediakasvatus.

Vanhusten viriketoiminnasta

Tutustumiskohteita vanhusten toiminnassa olivat "Nakano-area service center", "Nagaikouen-elderly home" ja "Yume-Amami elderly home". Tilat olivat valoisia ja avaria. Seinillä oli taideteoksia sekä erilaisia koristeita. Vanhuksille oli omia asuinhuoneita sekä yhteisiä huoneita, joissa henkilökohtainen tila oli jaettu sermien avulla. Ruokailu tapahtui ruokasalissa, jonne hoitajat autoivat pyörätuolissa istuvia vanhuksia.

Vanhuksille järjestetään joka päivä viriketoimintaa. Viriketoiminnan ohjaajina toimii usein vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka itsekin ovat eläkeläisiä.

Osallistuin postikortin maalaamiseen, kalligrafiaan ja japanilaisen tanssin tuokioon. Seurasin myös pelihetkeä, jossa iloisen tunnelman vallitessa pelattiin eräänlaisen kiekon vierityspeliä.

Vanhusten parissa toimivat hoitajat ja ohjaajat olivat kannustavia ja eloisia. Tunnelma oli rento ja iloinen. Oli mukava kokea vanhusten sydämellinen suhtautuminen meihin vieraisiin. He olivat valmistautuneet hyvin ottamaan meitä vastaan. Suomen ja Viron liput sekä ”Tervetuloa”-kyltit olivat näkyvillä monin tavoin.

Viriketoiminnalla pidetään yllä vanhusten toimintakykyä ja elämänhalua. Se lisää yhteisöllisyyttä ja oman arvon tuntoa. En huomannut sängyssä olevia vanhuksia lainkaan, vaan vierailumme aikana he olivat joko ruokailemassa, istumassa tv-huoneessa tai osallistumassa viriketoimintaan. Ihailin työntekijöiden läsnäoloa ja myönteisyyttä vanhusten parissa.

Sain monia ideoita opetukseeni vanhusten viriketoiminnasta. Haluan kehittää yhteistyötä Suomessa vanhusten toimipaikkojen kanssa. Suunnittelen opetustani siten, että opiskelijat ohjaisivat viriketoimintaa vanhuksille. Keskustelimme Villa Tapiolan johtajan Tuula Laulajan kanssa Osakassa vanhuksille suunnatuista peleistä ja materiaaleista. Lupasin valmistaa hoiva-avustaja ryhmän kanssa heille kalapelin. Valmistimme Villa Tapiolaan pelin, johon kuuluu suomalaisia kaloja ja onget. Opiskelijat oppivat valmistamaan toimintamateriaalin ja kokivat tuottavansa iloa vanhuksille. Olemme sopineet, että menemme hoiva-avustaja ryhmän kanssa Villa Tapiolaan kesän ja syksyn aikana.

Yume Chuou päiväkoti

Yume Chuo päiväkotitoimii alueella, jossa on suuri tarve päivähoitopaikoista. Päiväkotitoimii kerrostalossa ja sen käytössä on kolme kerrosta. Alimmassa kerroksessa sijaitsevat keittiö ja toimisto. Toisessa kerroksessa ovat nuorimpien lasten ryhmät. Kolmannessa kerroksessa toimivat 4-5 vuotiaiden lasten ryhmät. Katolla sijaitsee leikkialue. Päätalossa on päivähoitossa 90 lasta iältään 0-5 vuotiaita. Yume Chuou päiväkodin vastapäätä olevan kerrostalon alakertaan avattiin syyskuussa 2012 ryhmät alle 2 vuotiaille lapsille. Pieniä lapsia on 30.

Päiväkodin johtajana toimii Isuzu Otani.

Päiväkotitoimii maanantaista lauantaihin klo 7.30–18.30

Päiväkodissa annetaan lapsille englannin kielen opetusta leikinomaisesti kaksi kertaa viikossa. Ulkopuolinen matematiikan opettaja käy pitämässä japanilaista abacus-matematiikan opetusta kerran kuukaudessa. Osapäiväinen opettaja ohjaa liikuntaa. Päiväkodin lähellä on puisto, jossa lasten kanssa käydään päivittäin. Osakan linnaan ja sen puistoalueelle on noin 15 minuutin kävelymatka.

Päiväkodin tavoitteet ja perusarvot tulevat suomenkielisen sanan ”peili” alkukirjaimista.

Päiväkodin esitteessä kerrotaan, että suomenkielisen ”peili”-sanaa voidaan verrata siihen, kun lapset oppivat asioita peilaamalla vanhempiaan ja muita ympärillään olevia ihmisiä.

Tavoitteet ja arvot ovat:

P layfulness

e motion

i ntelligence

l eadership

i nternational

Kokemuksia työharjoittelusta päiväkodissa

Kävin Yume Chuou päiväkodissa kolmena päivänä. Ensimmäisen kerran kävimme siellä heti Osaka saavuttuamme. Lasten kanssa oli valmistauduttu huolellisesti ottamaan vastaan suomalaisia vieraita. 5- vuotiaiden lasten ryhmä oli meitä vastaanottamassa Suomen lippujen ja ”Tervetuloa” toivotusten kanssa. He esittivät meille lauluja ja toteuttivat teeseremonian opettajansa opastuksella.

Tein työharjoitteluni 5 -vuotiaiden lasten ryhmässä opettaja Komoton johdolla. Ryhmässä on 29 lasta ja kaksi lastentarhanopettajaa. Minua oli pyydetty etukäteen toteuttamaan mediakasvatusta ryhmässä. Toteutin sen kuvakerronnan tapaan. Olin leikannut lehdistä kuvia ja lapset kertoivat niistä oman tarinan, joka kirjoitettiin ylös. Ensimmäisenä päivänä mediakasvatustuokio kesti 40 minuuttia ja siihen osallistui koko lapsiryhmä yhtä aikaa. Näytin ensiksi lapsille kuvan valkoisesta kissasta ja toiseksi kuvan autosta. Kun näistä olivat pienet tarinat tehty, pyysin heitä kertomaan pienemmissä ryhmissä, mikä lastenohjelma on heille mieluinen.

Seuraavana päivänä tuli mediakasvatusta seuraamaan rouva Fujimoto ja Osakan sen alueen kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kashiwagi Michiteru sekä kaksi muuta virkailijaa. Jaoin lapsiryhmän kahteen osaan mediakasvatustuokiolle. Toinen osa ryhmää oli samaan aikaan matematiikan opetuksessa. Jaoin vielä 14 lapsen ryhmän kahteen eri pöytään. Annoin kumpaankin pöytään oman kuvan, josta lapset kertoivat tarinan. Lasten tarinat kirjoitettiin ylös ja lopuksi kummankin ryhmän tarinat luettiin ääneen. Lapset osallistuivat aktiivisesti tarinan kerrontaan ja he kuuntelivat mielellään omat tarinansa luettuina.

Päiväkodin johtaja kertoi, että oli mielenkiintoista nähdä kuinka mediakasvatusta toteutetaan ilman teknisiä välineitä, kuten kameraa. Lastentarhanopettaja Komoto oli ollut viikon ajan harjoittelemassa Kirkkonummella päiväkodissa ja oppi siellä, kuinka mediakasvatusta voidaan toteuttaa lasten kanssa. Hän oli toteuttanut valokuvausta lasten kanssa.

Vertailua japanilaisen ja suomalaisen päiväkotitoiminnan välillä

Ryhmäkoko ja kasvattajien määrä

- Japanissa 5 vuotiaiden lasten ryhmässä on 29 lasta ja 2 lastentarhanopettajaa
- Suomessa 21 lasta ja 3 kasvatusvastaavuutta työntekijää (yleensä yksi lastentarhanopettaja ja kaksi lastenhoitajaa)

Tilat

- Yume Chuou päiväkodissa suurikokoinen huone oli jaettu matalilla avohyllyillä kolmeen osaan. Kummassakin päädyssä toimi lapsiryhmät ja keskitila oli kokoontumista ja leikkimistä varten. Ryhmien tiloissa olivat matalat pöydät ja tuolit ruokailua ja pöytätyöskentelyä varten. WC ja pesuallat sijaitsivat huoneen välittömässä yhteydessä. Lasten ulkovaatteet ja jalkineet olivat alakerrassa. Salia tai erillisiä leikkitiloja ei ollut.
- Suomalaisessa päiväkodissa on tyypillisesti jokaisella lapsiryhmällä omat tilat, jotka muodostuvat ruokailuhuoneesta ja lepohuoneesta. Sen lisäksi on pienryhmähuone, erillinen eteistila, wc-tilat ja kuraeteinen ulkojalkineita varten. Päiväkodissa on yhteisinä tilona Sali, ateljee tai verstaas ja mahdollisesti vesileikkitala.

Hallinto

- Yume Chuou päiväkodissa oli toimisto, jossa työskenteli monta työntekijää. Heillä oli useita tietokoneita ja tulostimia käytössään. Toimistossa valmistettiin vierailustamme päivittäin ala-aulan ilmoitustaululle valokuvakooste toiminnastamme vanhempien nähtäväksi.
- Suomessa päiväkodin johtaja vastaa hallinnosta ja toimistotyöstä.

Ruoka

- Yume Chuou päiväkodissa oli oma keittiö, jossa valmistettiin lounas ja välipala lapsille. Ala-aulassa oli vitriini, jossa päivän lounas oli esillä. Vanhemmat saivat tietää, mitä lapset olivat syöneet lounaalla. Lounas sisälsi riisiä, keiton, kasviksia ja lihaa tai kalaa. Ruokajuomana oli teetä.

- Suomessa ruuan valmistaminen on melko yleisesti ulkoistettu muualle. Ruoka tuodaan keskuskeittiöistä tai koulusta. Keittiössä työskentelee ruokapalvelutyöntekijä, joka valmistaa aamupalan ja välipalan sekä lämmittelee lounaan ja laittaa sen jakoon lapsiryhmiin.

Lapsiryhmän toiminta

- Yume Chuou päiväkodissa päiväohjelma eteni suunnitelmallisesti ja aikataulua noudattaen. Lapsille oli erilaisia opetustuokioita ja välillä pieni hetki leikkiä. Opetus tapahtui koko lapsiryhmälle. Matematiikan ja englannin kielen oppimista pidettiin tärkeänä sekä teeseremonian opettamista 5 vuotialle lapsille. Lapset oppivat huolehtimaan tavaroista ja omista vaatteistaan. Järjestys ja siisteys olivat silminnähtävää. Lapsilla oli kaksi erilaista koulupukua. Päiväkodissa yleensä käytettiin vapaamuotoisempaa pukua, jossa oli hyvä liikkuu. Kun lapsi haettiin kotiin, vaihdettiin virallisempi puku päälle. Lasten koulupuvut ja sisätossut pestiin kaksi kertaa viikossa. 0-4 vuotiaat lapset nukkuivat päiväunet, mutta yli 4 vuotiaat eivät nukkuneet, koska vanhemmat halusivat lasten käyvän ajoissa nukkumaan kotona illalla.
- Suomessa on 1990- luvun alkupuolelta lähtien korostettu pienryhmätoiminnan merkitystä päiväkodissa. Lasten valinnan mahdollisuuksia ja omia kiinnostuksen kohteita arvostetaan. Opetustuokioiden sijaan Suomessa pyritään toimimaan teema- tai projektiluonteisesti lasten kanssa. Leikki on ollut yksi tärkeimmistä toimintatavoista ja menetelmistä siitä lähtien, kun Suomeen perustettiin ensimmäinen lastentarha 1880- luvun loppupuolella. Viime vuosina on esitetty kritiikkiä siitä, että Suomessa varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta on vähentynyt ja että se on liian vapaamuotoista.

Lopuksi

Opin työelämäjaksolla Osakassa paljon uusia asioita. Suvaitsevaisuus ja erilaisuuden ymmärtäminen rikkautena on tärkeimpiä asioita, joita koen oppineeni. Japanilaisten kollegoiden, yhteistyökumppaneiden ja isäntien osoittama vieraanvaraisuus, palveluhenkisyys ja ystävällisyys koskettivat meitä suomalaisia vahvasti. Tärkeänä arvona sisäistin toisen ihmisen kunnioittamisen ja arvostamisen sekä yhteisestä ympäristöstä huolehtimisen.

Olen valmistanut pp-esityksen vanhainkodin ja päivätoiminnan viriketoiminnasta sekä päiväkodin toiminnasta. Käytän esitystä opetuksessani opetusmateriaalina.